

## Remissvar

Jernkontorets diariem: 20/22

Stockholm 7 november 2022

Miljödepartementet  
m.remissvar@regeringskansliet.se  
i.remissvar@regeringskansliet.se  
sebastian.axelsson@regeringskansliet.se

### Yttrande över Rätt för klimatet - Slutbetänkande av Klimatråtsutredningen SOU 2022:21, M2022/01364

Jernkontoret, järn- och stålindustrin branschorganisation, tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Klimatråtsutredningens betänkande. Utöver våra synpunkter nedan stödjer vi remissvar som lämnats av Svenskt Näringsliv.

#### Sammanfattning

- Jernkontoret anser det inte finns behov av att lägga in extra klimathänsyn i miljöbalken och tillstyrker utredningens bedömningar att inte föreslå sådana ändringar.
- Jernkontoret tillstyrker utredningens förslag om att luftledning ska vara huvudregel för växelströmsledningar från 130 kV och uppåt samt att förbättra planeringen av elnät genom bland annat förbättrad samverkan.
- Jernkontoret anser inte att minskande trafikarbete är ett relevant som enda mått på ett transporteffektivt samhälle.

#### Del 1 - Främja bidrag till klimatomställningen

Jernkontoret anser generellt att de förslag som innebär att *inte* lägga in extra klimathänsyn i olika regler i Miljöbalken (2 kap, 3 kap, tillåtlighetsprövning, skyddsintressen) är positivt. Vi välkomnar också att utredningen är tydlig med att det främsta behovet är att tillståndsprocesserna ska kunna ske snabbare än idag, och att processen därför inte ska belastas med ytterligare avvägningar. Det innebär också att de förslag som föreslogs i delbetänkandet inte heller bör genomföras av samma skäl.

Jernkontoret stödjer utredningens konstaterande att man inte bör införa någon avvägningsregel i 2 kap. miljöbalken för att ge klimatfrågan en större tyngd i förhållande till andra skyddsintressen. Klimatfrågan behöver ses i en global kontext och passar därför dåligt att hanteras i en lokal tillståndsprövning. Klimatrelaterade utsläpp hanteras redan i annan lagstiftning såsom EU:s utsläppshandel för industrin och via skatter för annan verksamhet.

Besöksadress  
Kungsträdgårdsgatan 10

Telefon  
08 679 17 00

E-post  
office@jernkontoret.se

Organisationsnr  
802001-6237

Postadress  
Box 1721, 111 87 Stockholm

Webbplats  
www.jernkontoret.se

Att infoga ytterligare avvägningar i prövningsprocessen skulle inte innebära en effektivare process utan snarare förlänga processen vilket också är utredningens bedömning. Eftersom olika verksamheter är beroende av varandra så skulle värderingen av "klimatnyttan" vara svår och missgynna verksamheter där klimatnyttan, i form av faktiska utsläpp, visar sig först i senare led.

Jernkontoret är tveksam till förslaget om klimatanpassad platsvalsregel i 2 kap 6§ miljöbalken. Det är svårt att se hur valet av plats har en relevant koppling till verksamhetens klimatpåverkan. Det finns en risk för att denna regel används på samma sätt som en avvägningsregel enligt stycket ovan. Verksamhetens direkta klimatrelaterade utsläpp kan knappast kopplas till val av plats annat än möjligtvis relaterat till transporter. Om det är verksamhetens indirekta klimatpåverkan som ska bedömas så ligger denna ännu längre bort från "platsen" och avvägningen gentemot intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö ter sig ännu svårare.

## **Del 2 – Underlätta byggande av elnät**

Jernkontoret stödjer generellt förslagen i denna del. Utbyggda elnät är nödvändigt för att de satsningar som järn- och stålindustrin gör för minskade klimatrelaterade utsläpp ska kunna genomföras. Att utbyggda elnät kan komma till stånd snabbare än idag är också en förutsättning för att kunna synkronisera industrins investeringar med nödvändig elförsörjning.

Jernkontoret stödjer utredningens förslag om översyn av roller och stärkt samverkan för tydligare och effektivare planering av elnät. Framför allt ser vi positivt på förslaget att det ska utredas hur samverkan kan ske mellan kommuner, länsstyrelser och regioner kring nätutvecklingsplaner mm samt utvärdering av hur och om prioritering mellan olika projekt i elnätet kan göras. Vi ser också behov av en ökad transparens i planeringsarbetet för att underlätta samhällsplaneringen i stort och även företagets investeringsplaner.

Jernkontoret stödjer förslaget om att tydliggöra omfattningen av lämplighetsprövningen enligt ellagen. Med tanke på det ökande elbehovet så är det viktigt att varje delsteg i en prövningsprocess är effektiv och ändamålsenlig. I samband med en tydligare planering så borde också lämplighetsprövningen kunna förenklas avsevärt.

Jernkontoret stödjer förslaget om att luftledning ska vara huvudregel för växelströmsledning från 130 kV och uppåt. Luftledning för de högre spänningsnivåerna innebär en ökad driftsäkerhet och färre tekniska problem, vilket skapar en större trygghet för anslutna industrier som är beroende av en stabil eltillförsel. Genom att införa denna utgångspunkt kan också prövningen av nya ledningar effektiviseras när valet av luftledning eller markkabel inte behöver utredas på samma sätt som idag. Luftledning innebär också minskade kostnader, jämfört med markkabel, vilket är positivt för el-användarna som i slutändan får betala för elnäten. Med tanke på den stora utbyggnaden som behövs måste kostnadseffektivitet också vara en parameter i planeringen.

Jernkontoret stödjer förslaget om att undanta ledningar med linjekoncession från bestämmelser om strandskydd och generellt biotopskydd. Eftersom dispens ändå alltid ges så skulle detta vara en enkel effektivisering av processen.

Jernkontoret stödjer förslaget om en översyn av ersättningsbestämmelserna gällande markintrång från elnät. Utgångspunkten måste vara att dessa regler ska stödja en effektiv och snabb utbyggnad av elnäten utan att kostnaderna blir alltför höga för kundkollektivet.

## **Del 3 – Transporteffektivt samhälle**

Jernkontoret hänvisar i denna del till remissvar från Svenskt Näringsliv.

Vi vill dock påpeka att ett transporteffektivt samhälle inte kan definieras som att trafikarbetet nödvändigtvis ska minska. Effektivitet för transporter handlar om att utveckla infrastrukturen för att kunna optimera laster och transportslag mot krav i värdekedjan. Dessutom ska utsläppen från transporter minska. För industri i Sverige, med geografiskt stora avstånd, och som exporterar produkter till hela världen så är effektiva transporter en central fråga. Transporterna går inte att eliminera och med viss tillväxt så är det troligt att åtminstone godstransportarbetet kommer att öka. Att enbart mäta och styra mot minskat trafikarbete ger en missriktad bild av transporteffektivitet.

## **Jernkontoret**

Annika Roos  
*Verkställande direktör*

Helen Axelsson  
*Energi- och miljöchef*